

Editör'den / Editorial

Doç. Dr. Zeynep Kevser ŞEREFÖĞLU DANİŞ

Kadın Araştırmaları Dergisi olarak her sayıda hem teknikte hem içerikte bulunduğumuz yerden birkaç adım ötesini hedefleyerek ve planlayarak yol almaya devam ediyoruz. Haziran sayımızda yine yenilikler var. Dergi alan editörü kurulumuz genişlemeye devam ediyor. Tarih alanında, Dr. Öğr. Üyesi Lale Uçan, psikoloji alanında Doç. Dr. Neslihan Özcan Arıcı Özcan, din sosyolojisi alanında Dr. Öğr. Üyesi Hacer Ayaz, sanat tarihi ve tasarım alanında Dr. Öğr. Üyesi Hesna Haral, eğitim bilimleri alanında Doç. Dr. Tuba Acar Erdol'a, teklifimizi kabul ederek dergimize katkı verdikleri için teşekkür ediyoruz.

Yayın kurulumuz da sahada önemli çalışmalar yürüten uluslararası ölçekte kıymetli hocalarımızla zenginleşiyor. Dr. Adis Duderija (The Griffith University, Australia), Dr. Shuruq Naguib (Lancaster University, UK), Prof. Larbi Sadiki (Middle East Council), Asst. Prof. Layla Saleh (Qatar University, Qatar), Prof. Emma Murphy (Durham University, Durham, UK) ve Prof. Gavan Patrick Gray'in (Tsuda University, Tokyo) dergimizin yayın kuruluna destek olacaklarını söylemekten memnuniyet duyuyoruz. Kendilerine müteşekkirimiz.

Makale sayımızda da artış söz konusu. Birbirinden önemli çalışmalarını değerlendirirken dergi ekibi olarak hem heyecan duyduk hem önceki sayılara göre daha yoğun bir süreç yaşadık. Yayınlanan 12 makalenin ve 2 kitap değerlendirmesinin dışında akademik gerekçeler ve hakemlerimizin dönütleri sebebi ile yayınlanmayan çalışmalarla beraber çok sayıda makalenin değerlendirme sürecini paydaşlarımızla beraber yürüttük. Çalışmalarını kabul edemediğimiz araştırmacılarımız da dâhil olmak üzere, hassas süreçleri bizimle titizlikle ve anlayışla yürüten tüm yazarlarımıza ve hakemlerimize emekleri için teşekkürü borç biliyoruz.

Bu sayıda iki makalemiz Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında, bugünden geçmişe doğru bakıldığında kadın çalışmalarının yerini anlamak ve tartışmak ekseninde birleşiyor. Bunlardan ilki, "Ev İçi Ücretsiz Emeği Cumhuriyet'in Kadın İdealiyle Okumak" isimli makale. Samet Ünlü, bu çalışmada, Türkiye'de ev içi ücretsiz emeğin Cumhuriyet'in kadın idealiyle ilişkisini sosyolojik bir bakış açısıyla ele alıyor ve Cumhuriyet'in kadın idealiyle, kadının ev içi emeğinin

bir değer olarak görülmemesi ve bu nedenle ücretsiz olarak yapılmasının çelişkisini tartışmaya açıyor. “Zamane Kızları’ Şiirinde Genç Türk Kızlarının Erkek Bakışındaki Temsili” adlı makalede Fatma Fulya Tepe ise “kız çalışmaları” olarak adlandırılan yeni bir alan kapsamında, erken Cumhuriyet dönemine ilişkin ampirik çalışmalarda sıkça karşılaşılan “Cumhuriyet kızı” modeli ve kavramsallaştırmasını, Selahattin Ertürk’ün 1941 yılında yazdığı “Zamane Kızları” adlı şiirden yola çıkarak yeniden tartışıyor.

Hem ulusal hem uluslararası kurumlar iklim değişikliğine karşı politikalar üretmeye çalışırken, bir yandan da iklim değişikliğinin getirdiği tehlike ve risklerin kadınlar üzerindeki etkilerine dikkat çekiyorlar. Sayımızdaki “Impact Chain Analysis on Determining the Vulnerability Levels of Women to Climate Hazards and Risks: A Case Study of Türkiye” adlı çalışmada Zeynep Eren ve Süleyman Toy, çeşitli sektör ve temaların iklim değişikliğinden etkilenebilirliğini analiz etmek amacıyla ortaya konulmuş metodolojiden yararlanarak Türkiye’de kadınların iklim tehlike ve risklerinden etkilenebilirlik analizine ait etki zincirinde kullanılacak parametreler, bunlara ait veriler ve veri kaynakları öneriyorlar; somut ve karşılaştırmaya olanak verecek modelleme çalışmalarına katkı sunabilecek bir veri seti tarif ediyorlar.

Yasalarda bir problem yokmuş gibi görünmesine rağmen kamudaki kimi uygulamaların bir nevi gizli cam tavanlar içerip içermediği konusunda önemli bir çalışma Sedat Polat ve İlayda Aydın’ın emeğiyle ortaya çıkıyor. “Can Gender-Responsive Public Procurement Approach be Incorporated into Public Procurement Law?” başlıklı makale, kamuda satın alma süreçlerinde cinsiyete duyarlı ihtiyaçların göz önünde bulundurulması, kadın ve erkek arasında eşit koşulların oluşturulması, mevcut ekonomik eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik destekleyici rol üstlenilmesi ve sosyal açıdan sorumlu alım yöntemlerinin benimsenmesi açısından Türk kamu alımları mevzuatı çerçevesinde cinsiyete duyarlı kamu alımları yaklaşımının uygulanabilirliğini inceliyorlar.

Virgina Wolf’un *Kendine Ait Bir Oda* adlı eseri, kadın çalışmalarında hiç şüphesiz üzerinde en çok konuşulan eserlerden birisi. Bu sayımızdaki “A Manifesto of Her Own: Reading Virginia Woolf’s *A Room of One’s Own* as a Feminist Prophecy” isimli makalede Henrieta Krupa, yaklaşık bir asır önce yayımlanan bu eseri sadece feminist bir manifesto olarak değil aynı zamanda yayımlandığı tarihten sonraki yıllarda meydana gelen Avrupa-Amerikan feminist felsefelerinin belirleyici özelliklerini öngören bir feminist vizyon olarak yeniden inceliyor.

Feminizm ve annelik ilişkisine dair önemli bir makale de Zeynep Sadıkoğlu'ndan geliyor bu sayıda. "Feminizmin Anneliği Anlamlandırma Biçimleri: Tahakküm Aracından Deneyim ve Performansa" isimli çalışmada Sadıkoğlu, anneliğe ilişkin feminist bakış açılarını inceliyor ve farklı feminizmlerin süreç içinde anneliği alımlama çeşitliliklerine yakından bakarak feminizm içindeki annelik tartışmalarını ortaya koymaya çalışıyor ve bugünkü okuma biçimine ilişkin sonuçlara varıyor.

Kadınların başörtüsü ile ilişkileri, çokça araştırmaya konu oldu bugüne kadar. Genellikle başörtü çıkarmadaki duygu durumunun anlaşılmaya çalışıldığı pek çok araştırmadan farklı olarak, "Bir Dindarlaşma ve Muhafazakârlaşma Örneği: Sonradan Tesettüre Giren veya Başörtüsü Takan Kadınlar Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma" isimli, Harun Tunç ve Ceydanur Ünlü tarafından yürütülen çalışma, kadınların belirli bir yaştan sonra başörtü takma deneyimlerine odaklanıyor. "Sonradan" tesettüre giren veya başörtüsü takan kadınlarla yapılan derinlemesine mülakatlardan hareketle, söz konusu kadınların dindarlaşma ve muhafazakârlaşma eğilimleri, gündelik yaşam pratiklerindeki değişimler, makalede sosyolojik perspektiften ele alınıyor.

Sanat eseri üzerinden kadının toplum içindeki yerinin okunmasına ilişkin bir çalışma olarak bu sayıda "Kapitalizmin İcadı Uysal Bedenler: Şeytan Marka Giyer Filminde Kadın Temsilleri" makalesi var. Ebru Uğurel Özdemir bu makalede, "Şeytan Marka Giyer" filminden hareketle kadın bedeninin tarih boyunca taşıdığı anlamlara, sözkonusu anlamların kadınların bilinçdışına etkisine, bedene ilişkin bu anlamlar sebebiyle kadınların maruz kaldıkları baskıya, Foucault'nun iktidar anlayışından 'uysal bedenler' ve 'panoptikon' kavramları çerçevesinde ışık tutuyor.

Ders kitapları, cinsiyete bakış açısının yansıdığı iyi örneklerle beraber cinsiyetçi bakışın yeniden ürettiği, üretildiği yerler olarak da karşımıza çıkıyor. Bu sayıda iki farklı makale, bambaşka ders kitaplarındaki cinsiyet tutumlarını mercek altına alıyor. "Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Biyografilerin İncelenmesi: Kadın Şahsiyetler Biyografilerde Nasıl Tanıtılıyor?" isimli çalışmada Melis Akay Şahin ve Mehmet Açıkalın, Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki biyografileri incelemek ve bu biyografilerdeki kadın şahsiyetlerin nasıl tanıtıldığını analiz etmek için 2021-2022 eğitim-öğretim yılında kullanılan Millî Eğitim Bakanlığı ve özel yayınlar olmak üzere 5., 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarında kadın şahsiyetlere ait biyografileri; erkek şahsiyet biyografilerine göre sayı açısından, verilen bilgilerin kişiyi tanıtmaya potansiyeli bakımından, biyografilerin seçildiği meslek gurupları ve temsil ettiği toplumsal roller itibarıyla inceliyorlar. "Kral Suud Üniversitesi Dil

Enstitüsü Arapça Ders Kitabı Serisinde Toplumsal Cinsiyet” başlıklı çalışmada ise, Emine Bağmancı, yabancı dil eğitiminin temel materyali ders kitaplarının öğrettiği dile ilişkin kültürü taşıma potansiyelinden hareketle, Arapça dersi için çokça tercih edilen bir ders kitabı serisini cinsiyet tutumu açısından inceliyor.

Dünyada kadınların karşı karşıya kaldığı önemli sorunların başında gelen şiddet ve çocuk yaşta evlilik de iki farklı makalenin ana konusunu oluşturuyor. “Türkiye’de İş Yerinde Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı ve Etkisi: Kesitsel Bir Anket Çalışması” başlıklı çalışmalarında Salih Dursun ve Esra Özdemir, iş yerinde şiddete maruz kalmanın, kadın çalışanların iş stresi ve iş tatmini üzerine etkilerini inceliyorlar. “Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Türkülerde “Çocuk Gelin” Gerçeği” isimli makalede ise Sena Demirci ve Sibel Paşaoğlu, Türk Halk Müziği arşiv türkülerinden yola çıkarak çocuk gelin konusuna yakından bakıyor ve çalışmada kadın ve erkek ağzı türkülerde çocuk gelin yaklaşımı karşılaştırılıyor.

Bu sayıda değerlendirilen kitaplar, *Vahyin Şahidi*, *Kur’ân’ın Müfessiri Hz. Âişe ile Bu Ev İşlerini Kim Yapıyor Kuzum? Asrileşmeden Robotlaşmaya Ev ve Kadınlık*.

Hatice Görmez’in “Hz. Âişe’nin Tefsir Rivâyetleri” adlı yüksek lisans tezinden yola çıkarak kaleme aldığı *Vahyin Şahidi*, *Kur’ân’ın Müfessiri Hz. Âişe* adlı kitabı Faima İsrailova değerlendirdi. Leyla Bektaş Ata, Defne Karaosmanoğlu, Bahar Emgin’in TÜBİTAK 1001 Destekli “Türkiye’de Elektrikli Ev Teknolojilerinin Toplumsal Tarihi (1930-2020): Kadınların Gündelik Hayatlarında Modernleşme” adlı 2 yıl süren araştırma projesinin kitaplaşmış şekli olan *Bu Ev İşlerini Kim Yapıyor Kuzum? Asrileşmeden Robotlaşmaya Ev ve Kadınlık* isimli kitaba ilişkin değerlendirmeyi ise Esra Demirci yaptı.

Emeği geçen bütün akademisyen ve araştırmacılara teşekkür ediyor, bizler bir sonraki sayı için çalışmaya devam ederken, sizleri bu sayımızla baş başa bırakıyoruz. Umulur ki, verimli okumalar olsun, bulgular ve çıktılar, literatüre katkı sunsun; sahaya ışık tutsun.

From the Editor / Editorial

Assoc. Prof. Dr. Zeynep Kevser ŐEREFOĐLU DANİŞ

As the Journal of Women’s Studies, we keep on moving forward in each issue by aiming and planning a few steps ahead of where we are, in terms of both technique and content. Again, we have innovations in our June issue. Our Journal Field Editor Board continues to expand. We would like to thank Asst. Prof. Lale Uçan in the field of history, Assoc. Prof. Neslihan Özcan Arıcı Özcan in the field of psychology, Asst. Prof. Hacer Ayaz in the field of religious sociology, Asst. Prof. Hesna Haral in the field of art history and design, Assoc. Prof. Tuba Acar Erdol, in the field of educational sciences, for accepting our offer and contributing to our journal.

Our editorial board is also enriched by our internationally esteemed lecturers who conduct remarkable studies in the field. We are pleased to say that Dr. Adis Duderija (The Griffith University, Australia), Dr. Shuruq Naguib (Lancaster University, UK), Prof. Larbi Sadiki (Middle East Council), Asst. Prof. Layla Saleh (Qatar University, Qatar), Prof. Emma Murphy (Durham University, Durham, UK) and Prof. Gavan Patrick Gray (Tsuda University, Tokyo) will support the editorial board of our journal. We are grateful to them.

The number of our articles also increased. As the journal team, we both felt excited and experienced a more intense process compared to previous issues while reviewing the important studies. Apart from the review of 12 published articles and 2 books, we carried out the review process of a large number of articles together with our stakeholders, including the studies that were not published due to academic reasons and the feedback of our referees. We owe a thank to all our authors and referees, who carried out sensitive processes with us meticulously and understandingly, for their efforts, including our researchers whose studies we could not accept.

In this issue, our two articles meet on the axis of understanding and discussing the place of women’s studies, looking from today to the past, on the 100th anniversary of the Republic of Türkiye. The first of these is the article titled “Reading Unpaid Domestic Labor with the Republic’s Ideal of Women”. In that study, Samet Ünlü addresses the relationship between unpaid domestic labor in Türkiye and the Republic’s ideal of women from a sociological perspective, and discusses the contradiction between the Republic’s ideal of women and the fact that women’s domestic labor

is not regarded as a value and therefore it is done for free. In her article titled “The Representation of Young Turkish Girls in Men’s View in the Poem ‘Zamane Kızları’ (‘Today’s Girls’)”, Fatma Fulya Tepe rediscusses, within the scope of a new field called “girls’ studies”, the “Republican girl” model and conceptualization, which is frequently encountered in empirical studies on the early Republic period, based on the poem “Zamane Kızları” written by Selahattin Ertürk in 1941.

While both national and international institutions are trying to produce policies against climate change, they are also drawing attention to the effects of the dangers and risks introduced by climate change on women. In the study titled “Impact Chain Analysis on Determining the Vulnerability Levels of Women to Climate Hazards and Risks: A Case Study of Turkey” in this issue, Zeynep Eren and Süleyman Toy suggest parameters, data and data sources that can be used in the impact chain of the analysis of women’s vulnerability to climate hazards and risks in Türkiye, and describe a data set which is concrete and can contribute to modeling studies that will allow comparison, by utilizing the methodology put forward for analyzing the vulnerability of various sectors and themes to climate change.

Although there seems to be no problem in the laws, an important study on whether several practices in the public sector incorporate some kind of hidden glass ceiling is coming out with the efforts of Sedat Polat and İlayda Aydın. In the article title “Can Gender-Responsive Public Procurement Approach be Incorporated into Public Procurement Law?”, they examine the applicability of a gender-responsive public procurement approach within the framework of Turkish public procurement legislation in terms of taking into consideration gender-sensitive needs in public procurement processes, creating equal conditions between men and women, assuming a supportive role for reducing existing economic inequalities, and adopting socially responsible procurement methods.

Virginia Wolf’s *A Room of One’s Own* is undoubtedly one of the most commented works in women’s studies. In the article titled “A Manifesto of Her Own: Reading Virginia Woolf’s *A Room of One’s Own* as a Feminist Prophecy” in this issue, Henrieta Krupa reexamines that work, which was published nearly a century ago, not only as a feminist manifesto but also as a feminist vision that anticipates the determinant characteristics of Euro-American feminist philosophies that emerged in the years after its publication.

An important article by Zeynep Sadıkoğlu about the relationship between feminism and motherhood is coming in this issue. In the study titled “Ways of Feminism to Interpret Motherhood: From a Tool of Domination to Experience and Performance”,

Sadıkoğlu examines feminist perspectives on motherhood and tries to reveal the discussions of motherhood within feminism by looking closely at the diversity of reception of motherhood by different feminisms in the process and reaches conclusions about today's reading style.

Women's relationships with headscarf have been the subject of much research to date. Unlike many studies that generally try to understand the emotional state in taking off the headscarf, the study titled "An Example of Becoming Religious and Conservative: A Sociological Research on Women Who Begin Wearing Hijab or Headscarf Later", conducted by Harun Tunç and Ceydanur Ünlü, focuses on women's experiences of wearing headscarf after a certain age. Based on in-depth interviews with women who began wearing hijab or headscarf "later", the tendency of women in question to become religious and conservative, and the changes in their daily life practices, are addressed from a sociological perspective in the article.

This issue features the article "Docile Bodies, the Invention of Capitalism: Representations of Women in the Movie 'The Devil Wears Prada'" as a study on reading the place of women in society through works of art. In this article, Ebru Uğurel Özdemir sheds light on the meanings carried by the female body throughout history, the impact of those meanings on women's unconscious, the pressure that women are exposed to because of these meanings related to the body, within the framework of the concepts of 'docile bodies' and 'panopticon' from Foucault's understanding of power based on the movie "The Devil Wears Prada".

Textbooks, along with good examples reflecting the perspective on gender, also appear as places where the sexist perspective is generated and reproduced. In this issue, two different articles explore gender attitudes in completely different textbooks. In the study titled "Examination of Biographies in Social Studies Textbooks: "How Are Female Characters Presented in Biographies?"", in order to examine the biographies in Social Studies textbooks and analyze how female figures are presented in these biographies, Melis Akay Şahin and Mehmet Açıkalın examine the biographies of female figures in Social Studies textbooks of 5th, 6th and 7th grade students used in the academic year 2021-2022 including the Ministry of National Education and private publications in comparison to biographies of male figures in terms of number, potential of the information given to introduce the person, profession groups from which the biographies are chosen and the social roles they represent. In the study titled "Gender in the King Saud University Linguistics Institute Arabic Textbook Series", Emine Bağmancı examines a highly preferred textbook series for Arabic lessons in terms of gender attitude, based on the potential of textbooks, the basic material of foreign language education, to carry the culture of the language they teach.

Violence and child marriage, the primary most important problems faced by women worldwide, constitute the main topics of two different articles. In their study titled “Prevalence and Impact of Violence Against Women in the Workplace in Türkiye: A Cross-Sectional Survey Study”, Salih Dursun and Esra Özdemir examine the effects of exposure to violence in the workplace on the job stress and job satisfaction of female employees. In the article titled “The Reality of ‘Child Bride’ in Folk Songs in the Context of Gender”, Sena Demirci and Sibel Paşaoğlu take a closer look at the matter of child brides, based on Turkish Folk Music archive folk songs, and the approach of child brides in folk songs written by men and women is compared in the study.

The books reviewed in this issue are *Witness of the Revelation, Interpreter of the Qur’an, Her Holiness Aisha* and *Who is Doing This Housework, My Dear? Home and Womanhood, from Modernization to Robotization*.

The book titled *Witness of the Revelation, Interpreter of the Qur’an, Her Holiness Aisha*, written by Hatice Görmez based on her postgraduate thesis titled “Tafsir Narratives of Her Holiness Aisha”, was reviewed by Faima Israfilova. The review on the book titled *Who is Doing This Housework, My Dear? Home and Womanhood from Modernization to Robotization*, the book form of the 2-year research project of Leyla Bektaş Ata, Defne Karaosmanoğlu, Bahar Emgin titled “Social History of Electrical Home Technologies in Türkiye (1930-2020): Modernization in Women’s Daily Lives”, supported by TÜBİTAK 1001, was made by Esra Demirci.

We would like to thank all the academics and researchers who contributed and leave you with this issue as we keep on working for the next issue. We hope that the reading will be fruitful, and the findings and outputs will contribute to the literature and shed light on the field.